

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 20/11807
Arkivkode

Behandlet av	Møtedato	Saknr
Fylkestinget	14.03.2023	1/23

Sykehussentralisering

Fylkestinget har behandlet saken i møte 14.03.2023 sak 1/23

Fylkestingets vedtak

Frode Bygdnes, Rødt, fremmet følgende interpellasjon:

Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol (AP) har pålagt Helse Nord å rette opp i økonomien. Det er i realiteten å ikke ta det politiske ansvaret, men skyve helseforetakene foran seg. Helseministeren er ansvarlig både for hvorfor sykehusene i Nord-Norge har fått en gjeld på ca. 1. milliard og at spesialisthelsetjenesten mangler fagfolk. Dette er en politisk oppgave. Og da den gjelder hele landet, er det regjeringa som må behandle uføret politikken deres har brakt sykehusene i.

Helseministeren har mest sannsynlig beordrer Helse Nord til å presse gjennom i all hast vedtak på styremøte den 23.februar. Helse Nord forsøker å gjøre de politiske problemene til praktiske omstillingsoppgaver. De vil etablere nye funksjons- og oppgaveavdelinger mellom sykehusene. Det betyr overgang fra små og sårbare til større og mer fleksible enheter og fagmiljøer.

Regjeringa lar dermed helseforetakene få oppgaven med å sentralisere landsdelen vår. Nå står hele sykehusstrukturen på spill. Nedleggelse av fødetilbud og akuttfunksjoner vil nå bli gjort av oppnevnte styrer, ikke av folkevalgte representanter. Dette er ikke bare et faglig spørsmål, det er en samfunnssak. Hva slags helsetjenester vi vil ha, dreier seg om hva slags samfunn vi ønsker oss. Her ser vi godt hvor uheldig det er å ha helseforetak i stedet for folkevalgt styring av spesialisthelsetjenesten.

Ordførerne ønsket tid og innflytelse før vedtak. Dette ble ignorert. Hvorfor slikt hastverk? Kanskje fordi vi har et valg til høsten? Denne saka er og bør være ei valgkampsak.

Et av de grunnleggende spørsmålene er at vi blir flere som trenger hjelp mens det blir færre som kan hjelpe. Da må ressursene spres over hele landet, vi trenger en desentralisert tjenestestruktur for å bevare bosetting og få et likeverdig tilbud. Storsamfunnet må stille opp med tjenestetilbud både for unge og eldre generasjoner her nord der mye av verdier for landet skapes.

Helseforetakene sin løsning ligger i dagen. De vil støvsuge spesialistene inn til de største sykehusene. Samtidig vil de utskrive pasienter med mer og mer spesialfaglige behov fra primærhelsetjenesten. Tiltakene vil ramme helsetilbudene i primærhelsetjenesten på en slik måte at denne diskusjonen må først tas i kommunene. 90 % av de som trenger helsehjelp får den i kommunene eller i de minste lokalsykehusene som nå trues til å bli redusert til distriktsmedisinske sentre. Dette vil være et politisk valg som må tas inn i kommende diskusjon ved lokalvalget.

Helse Nord gjorde et forhastet vedtak på sitt styremøte 23.februar. Troms & Finnmark fylkesting bør be Helse Nord om å la kommune- og fylkespolitikere få diskutere utfordringene og strukturen i helsetilbudet i kommende valgkamp før Helse Nord endelig konkluderer i saken.

Spørsmål: Kan fylkesrådet støtte kravet om en grundig lokalpolitisk debatt før spesialisthelsetjenesten gjør dramatiske strukturendringer?

Forslag:

Troms og Finnmark fylkesting ber Helse Nord om å trekke tilbake sitt vedta av 23.februar for å gi brukerne, tillitsvalgte og lokalpolitikere muligheten til å komme med innspill før endelig vedtak fattes. Helsetjenestene må planlegges sammen med kommuner, regionale myndigheter og utdanningsinstitusjoner m.fl. Alle tiltak og endringsforslag på strukturen for spesialisthelsetjenesten, må sendes ut på høring til kommunene. Da det er valg til høsten, bør lokaldemokratiet få muligheten til å diskutere slike store samfunnsendringer i et lokalvalg.

Fylkesrådsleder Kristina Torbergsen, Ap, svarte:

Fylkesordfører,

Representanten Frode Bygdenes har i sin interpellasjon tatt opp et aktuelt spørsmål om organiseringen av spesialisthelsetjenesten i Nord-Norge, jeg takker for anledningen til å redegjøre for hvordan vi har arbeidet med dette svært viktige feltet for befolkningen i regionen.

Representanten har et spørsmål:

- 1. Kan fylkesrådet støtte kravet om en grundig lokalpolitisk debatt før spesialisthelsetjenesten gjør dramatiske strukturendringer?**

Helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol (Ap) ga i foretaksmøte 9. november 2022 Helse Nord RHF i oppdrag å:

- *vurdere behovet for endringer i funksjons- og oppgavedeling som bidrar til at Helse Nord RHF kan ivareta sitt sørge for-ansvar på lang sikt*

Fylkesrådsleder i Troms og Finnmark møtte, sammen med fylkesrådsleder i Nordland, styreleder og konstituert administrerende direktør i Helse Nord 7. februar. I møtet presenterte Helse Nord deres plan om endring og omstilling i Helse Nord.

To av hovedgrunnene til behov for omstilling som Helse Nord løftet fram i møtet var befolkningsutviklingen og mangel på fagfolk. Dette er også problemstillinger som også har blitt fokusert på i NOU:4 **Tid for handling**, som er lagt fram av Helsepersonellkommissjonen og som er ute på høring.

Fylkesrådsleder tok i møtet med Helse Nord opp at det i en slik omstillingsprosess er viktig ivareta pasientenes rett til likeverdige helsetjenester uavhengig av økonomi eller bosted. Det vil være avgjørende å sørge for en forsvarlig og tilgjengelig akuttmedisinsk beredskap i kommunene og et pasientreisetilbud og reglement som er tilpasset vår region og behovet hos pasienter og pårørende.

Styret i Helse Nord RHF fattet i styresak 11-2023 **Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord**, blant annet følgende:

- *Styret forutsetter at brukermedvirkning og medvirkning fra tillitsvalgte og verneombud samt informasjon om arbeidet til offentligheten blir godt ivaretatt i det videre arbeidet*
- *Videre arbeid med saken skal baseres på gode prosesser med risiko og sårbarhetsanalyser, og god medvirkning og involvering av de berørte både internt og eksternt, hvorav primærhelsetjenestene og kommunene er særlig viktig*
- *Styret forutsetter at det sikres forsvarlig akuttberedskap for befolkningen i regionen i det videre arbeidet.*

Den videre prosessen i arbeidet er skissert på hjemmesiden til Helse Nord hvor det framkommer en plan for medvirkning og involvering underveis i prosessen som skal resultere i konkrete endringstiltak. Endelig forslag til endringer legges deretter fram for helseministeren i foretaksmøte i løpet av høsten 2023.

Fylkesordfører, saken representanten her tar opp er ingen enkel sak, men via samarbeidsavtalen mellom Helse Nord og Troms og Finnmark fylkeskommune har jeg en oppfatning om at dialogen skal opprettholdes og at Helse Nord er sitt ansvar bevisst i det videre arbeidet med endring og omstilling slik at de oppfyller styrets vedtak om involvering av brukere, tillitsvalgte og kommunene i regionen og deres sørge for ansvar for en forsvarlig og likeverdig spesialisthelsetjeneste for befolkningen i Nord-Norge.

Fylkestinget har ved flere anledninger og senest i fylkestingets sak 102/22 **Høringsuttalelse Regional utviklingsplan i Helse Nord 2023-2038**, i desember gitt svar på høringer fra Helse Nord. Fylkestinget vedtok å støtte arbeidet med å styrke UNN som hele landsdelens universitetssykehus med følgende uttalelse:

- UNN må få tillagt de oppgaver og ressurser som ikke kan løses ved lokalsykehusene

I samme sak understrekte fylkestinget at Helse Nord må sørge for å styrke og bevare de distriktsmedisinske sentrene og sykestueplassene i kommunene med lang reisevei til sykehus.

Som kjent, vil Helse Nord komme til fylkestinget i dag med en redegjørelse over viktige saker som pågår. Dette har gitt fylkestinget muligheter for spørsmål til Helse Nord som jeg håper blir benyttet.

Fylkesordfører,

Svaret på spørsmålet fra representant Bygdenes er, ja, vi støtter kravet om en grundig lokalpolitisk debatt før det eventuelt gjøres dramatiske strukturendringer.

Med det takker jeg for interpellasjonen, og ser frem til debatten.

Møtebehandling

Frode Bygdnes, Rødt, fremmet følgende forslag (1):

Troms og Finnmark fylkesting ber Helse Nord om å trekke tilbake sitt vedta av 23.februar for å gi brukerne, tillitsvalgte og lokalpolitikere muligheten til å komme med innspill før endelig vedtak fattes. Helsetjenestene må planlegges sammen med kommuner, regionale myndigheter og utdanningsinstitusjoner m.fl. Alle tiltak og endringsforslag på strukturen for spesialisthelsetjenesten, må sendes ut på høring til kommunene. Da det er valg til høsten, bør lokaldemokratiet få muligheten til å diskutere slike store samfunnsendringer i et lokalvalg.

Marta Hofsføy, Ap, fremmet følgende forslag (2) på vegne av Ap, Sp og SV:

Fylkestinget i Troms og Finnmark ser at Helse Nord har store utfordringer. Disse utfordringene må løses i tett kontakt med kommunene, der kommunene deltar aktivt i problembeskrivelse og valg av løsninger. Fylkeskommunen forventer også å involveres på alle måter som er naturlig.

Votering

56 representanter tilstede.

Forslag (1) – fikk 12 stemmer, falt (mot: Ap, Sp, SV, Krf, NKF, H)

Forslag (2) – enstemmig vedtatt

Fylkestingets vedtak

Fylkestinget i Troms og Finnmark ser at Helse Nord har store utfordringer. Disse utfordringene må løses i tett kontakt med kommunene, der kommunene deltar aktivt

i problembeskrivelse og valg av løsninger. Fylkeskommunen forventer også å involveres på alle måter som er naturlig.